

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispytationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinqve

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

1 Vtrum hæc sit necessaria, & sufficiat. Ego te baptizo in nomine Patris, &
Filij, & Spirituus S.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

ARTICVLVS VI.

Vtrum in nomine Christi possit dari Baptismus.

4. dist. 3. ar. 1 q. 2 ad 3. Et 1. co. 1. loc. 2. col. 4.

Lib. 1. c. 3. anemod. 10. 5.

De conse. d. 4. c. a quoda. iudao.

Li. 1. de Spi. ritu S. c. 3. anemod. 10. 2.

De consecra. d. 4. c. p. 30. Sereuera.

In 1. a paulo a prin. habe. tur bic lib. in fin. operu. Hiwot.

Art. 1. huius quest.

Ad sextum sic proceditur. Videtur, quod in nomine Christi possit dari Baptismus. Sicut enim vna est fides, ita est vnum Baptisma, vt dicitur Ephes. cap. 4. Actor 8. dicitur, quod in nomine Christi baptizabantur viri & mulieres. Ergo nunc etiam potest dari Baptismus in nomine Christi.

2. Præterea, Ambrosius * dicit: Si Christum dicas, & Patrem, à quo vnctus est, & ipsum, qui vnctus est, Filium, & Spiritum S. quo vnctus est, designasti. Sed in nomine Trinitatis potest fieri Baptismus. Ergo & in nomine Christi.

3. Præterea, Nicolaus Papa * ad consulti a Bulgarorum respondens, dicit: Quia in nomine sancte Trinitatis, vel tantum in nomine Christi (sicut in Act. Apostolorum legitur) baptizati sunt (vnum quippe idemque est, vt sanctus ait Ambrosius *) re-baptizari non debent: & baptizarentur autem, si in hac forma baptizati sacramentum Baptismi non reciperent. Ergo potest conferri Baptismus in nomine Christi, sub hac forma, ego te baptizo in nomine Christi.

Sed contra est, quod Pelagius Papa * scribit Gaudentio Episcopo: Si hi, qui in locis dilectionis tue vicinis commorari dicuntur, se solummodo in nomine Domini baptizatos fuisse confitentur, sine cuiuscumque dubitationis ambiguo, eos ad fidem catholicam venientes in sancte Trinitatis nomine baptizabis. Dydimus etiam dicit * in libro de Spiritu S. Licet quis possit existere (saxei vt ita dicam) cordis, & penitus mentis alieni, qui ita baptizari conetur, vt vnum de præceptis nominibus (scilicet trium personarum) prætermittat, tamen sine perfectione baptizabit.

RESPONDEO dicendum, quod (sicut supra dictum est *) sacramenta habent efficaciam ab institutione Christi. Et ideo si prætermittatur aliquod eorum, quæ Christus instituit circa aliquod sacramentum, efficacia caret, nisi ex speciali dispensatione eius, qui virtutem suam sacramentis non alligauit. Christus autem instituit sacramentum Baptismi dari, cum inuocatione Trinitatis. Et ideo quicquid desit ad plenam inuocationem Trinitatis, tollit integritatem Baptismi. Nec obstat, quod in nomine vnius personæ intelligitur alia (sicut in nomine Patris intelligitur Filius) aut quod ille, qui nomen vnam solam personam, potest habere rectam fidem de tribus: quia sicut ad sacramentum requiritur materia sensibilis, ita & forma sensibilis. Vnde non sufficit intellectus vel fides Trinitatis ad perfectionem sacramenti, nisi sensibilibus verbis Trinitas exprimat. Vnde & in Baptismo Christi (vbi fuit origo sanctificationis nostri Baptismi) adfuit Trinitatis in sensibilibus signis, scilicet Pater in voce, Filius in humana natura, Spiritus S. in columba.

Ad primum ergo dicendum, quod ex speciali Christi reuelatione Apostoli, in primitiua Ecclesia in nomine Christi baptizabant, vt nomen Christi (quod erat odiosum Iudeis & Gentilibus) honorabile redderetur, per hoc, quod ad eius inuocationem Spiritus S. dabatur in Baptismo.

Loco citato in arg. 2

Ad secundum dicendum, quod Ambrosius assignat rationem, quare conuenienter talis dispensatio fieri potuit in primitiua Ecclesia: quia scilicet in nomine Christi, tota Trinitas intelligitur. Et ideo seruabatur ad minus integritate intelligibili forma, quam Christus tradidit in Euangelio.

Loco citato in arg. 3

Ad tertium dicendum, quod Nicolaus * Papa dictum suum confirmat ex duobus præmissis. Et ideo eius responsio patet expressis duabus solutionibus.

COMMENTARIVS.

Respondet D. Thomas, hanc formam, Ego te baptizo in nomine Christi, non esse sufficientem formam, seclusa dispensatione, quia non est iuxta Christi Domini institutionem. Addit vero in solutionibus argumentorum, Apostolos speciali dispensatione

ne interdum baptizasse sub illa forma, atque ita exponit Nicolaum Papam & Ambrosium. Quæ doctrina, quoad hanc posteriorem partem difficilis valde est, & ideo specialem de illa quaestionem sequenti disputatione instituemus.

DISPVATIO XXI.

De forma Baptismi.

Opponendum est contra hæreticos huius temporis, de necessitate Baptismi esse determinatam formam verborum vt supra in genere ostensum est, disp. 2. sect. 1. & 3. Quo supposito, explicandum à nobis est, quæ sint ista verba, vbi duo declaranda sunt, scilicet, quæ sufficiant, & quæ necessaria sint.

SECTIO I.

Vtrum hæc sit sufficiens & necessaria forma Baptismi. Ego te baptizo in nomine patris, & Filij, & Spiritus sancti.

De hoc possunt excogitari circa hanc formam extremi errores. Primus est hæreticorum huius temporis (vt quidam referunt ex Brentio & alijs, qui negant, illam formam esse sufficientem, nisi Catechismus præcedat seu doctrina, quæ baptizandus instruat de fidei mysterijs: quia Christus Dominus, Matthæi vltimo, antequam diceret, Baptizantes eos in nomine Patris, & Filij & Spiritus sancti, præmitte, Docete omnes Gentes. Vnde colligunt illam doctrinam esse de essentia Baptismi, non minus, quam cetera verba. Sed hic error sufficienter refutatur ex his, quæ in prædicta disputatione de sacramentis in genere diximus, vbi ostendimus, non verbum cõnsecratorium, sed consecratorium esse de essentia sacramenti, quod etiam sufficienter constat ex traditione & praxi Ecclesiæ, ex qua etiam sufficienter intelligitur, verbum illud, Docete omnes Gentes, non pertinere ad ipsam sacramenti constitutionem seu administrationem, sed ad dispositionem, quam ministris fidei, & sacramentorum præmittere debent, vt homines ad sacramentum suscipiendum & illiciant & præparent. Secundus error extreme contrarius esse potest, hanc formam aliquid continere superfluum, aut substantiæ sacramentum contrarium. Hic error tribui potest Græcis, qui, prout colligitur ex capite vlt. de Baptismo, quod sumptum est ex Concilio Lateran. sub Innoc. 3. capite 4. existimant, esse contra veritatem huius sacramenti, quod in hac forma exprimat persona ministrum, & actus baptizandi, prout ab illa procedit. Quia per huiusmodi formam tribuitur hoc sacramentum ministro, tanquam authori eius. Omitto errores alios, qui circa mutationem huius formæ fuere, de quibus in sequentibus sectionibus commodius agam.

Dico primo, prædictam formam, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, esse sufficientem ad hoc sacramentum constituendum. Est conclusio de fide, definita in Concilio Florent. in Decreto Eugenij, & sumitur ex Concilio Trident. sessio 7. Cano. 3. de Baptismo, vbi Anathema dicit in eum, qui dixerit in Ecclesia Romana, quæ omnium mater est, & magistra, non esse veram de Baptismi sacramento doctrinam. Quod generatim de omnibus sacramentis traditur, in cap. Ab abolendam. de hæreticis, cum ergo Ecclesia Romana & hoc doceat, & vtatur hac forma, vt sufficienti, certum deesse est, eam sufficere, alioqui esset in Ecclesia intolerabilis error in doctrina, & vsu sacramenti, maxime ad salutem necessarij. Ratio vero sumitur ex Christi institutione, quæ colligitur ex illis verbis, Mat. vltimo: Baptizantes eos in nomine Patris, & Filij & Spiritus S. quæ ita Ecclesia intellexit, & Patres omnes, quos retuli supra, disputat. 2. sect. 3. Congruentia

entia vero sufficiens est, quam tradidit D. Thom. in articulo 3. & alias fufius explicabimus in fequentibus fectionibus declarando fingulas particulas huius forme.

Dico fecondo, hanc formam quoad fignificationem feu fubftantialem fenfum, elle fimpliciter neceffaria ad hoc facramentum conficiendum. Hæc concludio recte intellecta fequitur ex præcedenti. Primo, quia illa forma, que est à Chrifto inftituta, non folum est fufficiens, fed neceffaria: fed hæc forma est à Chrifto inftituta, vt oftentum est: ergo. Secundo, quia forma fufficiens ad facramentum, licet materialiter, & in fono verborum poffit elle multiplex, tamen formaliter, id est, in fignificatione & fubftantiali fenfu, neceffario debet elle vna: quia facramentum Baptifmi vnum & idem est in vniuerfa Ecclefia: ergo, fi illa forma est fufficiens, erit etiam neceffaria in fenfu explicato.

Concludio. Dixi autem, quoad fignificationem & fubftantialem fenfum: quia certum est, illam formam, quoad illa materialia verba, non elle fimpliciter neceffariam. Primo quidem, propter generalem doctrinam fupra traditam, difput. 2. quoad accidentalitatis mutatio verborum, quando non mutatur fubftantialis fenfus, non est contra veritatem facramenti. Secundo, quia certum de fide est, formã, qua Græci vtuntur, Baptizetur N. feu feruus Chrifto in nomine Patris, & Filij, & Spiritus fancti, elle fufficientem: nam licet multi dubitauerint de veritate Baptifmi fub hac forma traditi, vt D. Thom. refert in 4. d. 3. quæft. 2. art. 2. quæftio. 2. ad 1. adeo vt Sylueft. verbo, Baptifmus 1. in fine, dicat talem Baptifmum elle fub conditione iterandum: tamen poft Concilium præcipue Florentinum, certum est, illam formam elle fufficientem. Et quidem merito: nam Ecclefia Græca habet vifum illius forme antiquiffimum. Vnde credibile est à fanctis Patribus & Epifcopis Catholicis illum accepiffe. Neq; est credibile, totam illam Ecclefiam caruiffe vero Baptifmate, alioqui reliquis facramentis omnibus, verisque Sacerdotibus, ac Epifcopis caruiffet, quod est abfurdum, & contra id quod vniuerfa Ecclefia Romana fenit. Nam quando Græci à Schifmate ad obedientiam Romane Ecclefie redeunt, nec baptizantur iterum, nec fi Sacerdotes, vel Epifcopi fint, iterum ordinantur, ac conſecrantur, fed in fuo gradu, & Ordine recipiuntur: ergo hæc omnia vere, & rite apud illos perficiuntur: ergo cum omnia pendant ex veritate & fufficientia illius forme Baptifmi, dicendum neceffario est, illam formam elle fufficientem, & confequenter in illa contineri Chrifto inftitutum, atque adeo in fubftantiali fenfu elle eandem cum noſtra. Quis fit autem hic fubftantialis fenfus, per fectiones fequentes melius exponemus.

SECTIO II.

Verum de neceffitate huius forme fit, vt in ea exprimantur actus baptizandi, & perfona, qua baptizat, & que baptizatur.

Concludio. Dico primo, De neceffitate huius forme est, vt in ea exprimatur actus baptizandi. Concludio est de fide, quam inſinuat Concilium Florentinũ fupra in illis verbis: Si exprimitur actus, qui per ipſum exercetur miniſtrum, cum fanctæ Trinitatis inuocatione perficitur facramentum. Sentit ergo vtrumq; elle neceffarium. Clarius Alex. 3. in c. 1. extra. de Baptifmo, vbi ſic inquit: Si quis puerum in aqua immerſerit in nomine Patris, & Filij, & Spiritus fancti, & non dixerit: Ego te baptizo, non est puer baptizatus, eſt ergo neceffaria prolatio illius verbi, Baptizo, quatenus per illud exprimitur, feu ſignificatur actus baptizandi. Ratio vero ſumitur ex verbo Chrifto: Baptizantes eos, Dices, Chriſtus his verbis non præcepit, quid dicendum fit, fed quid fit agendum, cum

hoc facramentum datur: ergo fatiſ implement miniſtri facramentorum hoc præceptum opere, & (vt ita dicã) actu exercito, lauando eos, quos baptizãt, quamuis verbis non dicant ſe baptizare, neq; aliquo alio verbo expriment actum lauandi, quem exercent.

Reſpondetur, hoc argumẽto pari ratione poſſe probari, nec Trinitatis inuocationem, neq; alicuius verbi prolationem elle de neceffitate huius facramenti: quia ſi Chriſti verba nude, ac rigoroſe, prout in cortice ſonant, ſumantur, non videntur cogere miniſtros huius facramenti, vt verbis expriment, quod faciunt, fed ſolum vt opere faciãt, ſicut, cum eiſdem dixit ibidem, Docete omnes Gentes, non eis præcepit, vt dicerent, ſe docere, fed vt docerent: & cũ alibi dixit, Hoc facite non eis præcepit, vt dicerẽt, ſe conſecrare, ſed vt conſecrarent. Dicendum eſt ergo, fenſum præcepti, & verborum Chriſti ex doctrina & vſu Ecclefie elle ſumendum, ex quo conſtat, Ecclefiam ab Apoſtoliſ edoãtam, hoc fenſu ſemper intellexiſſe verba Chriſti: ergo & Chriſtus in hoc fenſu locutus eſt, & Apoſtoli ita verba eius intellexerunt, ſicut traditio explicuit. Qui fenſus optime etiã quadrat verbis Chriſti. Nam, vt infra dicam, cum Chriſtus ait: In nomine Patris, & cetera, dupliciter explicari poteſt, vno modo, id eſt, in virtute, & fide Trinitatis, ſicut ipſe dixit, Marci cap. 14. In nomine meo dæmonia eiſcient, & Matthæi 15. Ego veni in nomine Patris mei, & Ioan. 21. Vt credentes vitam habeatis in nomine eius. In quo fenſu non eſſet neceſſaria exterior prolatio Trinitatis, fed ſolũ intentio operandi in virtute & fide eius. Alio modo poſſunt recte exponi illa verba, in nomine Patris, & Filij, & cetera, i. e. verbis ipſiſ inuocando & proſtendo fidẽ Trinitatis: & hic eſt verus ſenſus verborũ Chriſti, vt ex Patrib. infra oſtendemus: & ex circumſtantijs illius loci conſoci poteſt. Nam Chriſtus ſibi tradebat ritum ſeruandum in facramento Baptifmi: & ideo, nõ tantum docet, qua fide, & virtute tradendum fit, fed etiam, qua forma, & verbis fit conſecrandum. Sicut ergo inuocatio Trinitatis intelligitur verbis miniſtri faciendã: ita etiam actus baptizandi verbis miniſtri eſt explicandus. Primo quidem, vt inuocatio Trinitatis ipſi actui baptizandi applicetur, atq; ita determinetur ad ſacramentalem vſum, vt Diuus Thomas hic notaui, articulo 5. ad 2. Secundo, vt per formam ſignificetur effectus facramenti mediante actione miniſtri, que eſt materia proxima facramenti. Tertio, vt ſignificatio totius forme fit expreſſior & elarior, & aliquem delinitum ſenſum reddat. Nam ſi ſolum diceretur, In nomine Patris, & Spiritus fancti, illa verba per ſe ſumpta nullum ſenſum determinatum redderent.

Querunt vero hoc loco Scholaſtici, an neceſſe ſit exprimere hunc actum per illud verbum, Baptizo: vel ſufficiat aliud æquiualeſ, vt abluo, tingo, vel ſimilia. Quam rem late tractat Soto in 4. d. 3. quæſt. vnicã, art. 5. ad 1. Sed ſi obferuentur, quæ ſupra dicta ſunt de ſacramentis in genere circa mutationes formarum, quæ hic repetenda non ſunt, nihil hoc loco addere neceſſe eſt: ſed ſolũ obſeruare primũ, (ſi mutatio fiat) an verbum ſit ſynonymum vel æquiualeſ, ita vt vere ſignificet actum abluendi, ſeu lauandi. Nam ſi verbum ſit huiusmodi, mutatio erit accidentalitatis, quia nõ obſtante forma, erit ſufficiens ad facramentum conſtituendum: quamuis ſignificatio vocis non ſit omnino eadem, quia fatiſ eſt, vt in ordine ad ſignificandum actum lauandi æquiualeat. Et huiusmodi ſunt hæc voces, abluo, lauo, intingo, & ſimiles. Si autem verbum non retineat hanc ſignificationem, non erit ſufficiens, vt per ſe conſtat ex principijs ſupra poſitiſ. Quãdo autem verbum ſit huius, vel alterius ſignificationis, ex vſu & peritia vniuſcuſque lingue petendum eſt. Et ideo ſecundo obſeruandum, vt ſemper retineatur verbum Baptizo, quo Ecclefia vtitur, ita vt licet contingat aliquem proferre

Reſpon.

Dupliciter verborum Chriſti ſenſus Marci 14. Matth 25. Ioan. 21.

Dubitat.

Reſpon.

Reſpon.

Sacrament.

proferre